

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ulica Machiavelli 22/II - tel. 62-75
Uprava: Trst, ul. S. Anastasio 1/c - tel. 30-39 -
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta 18
Cena: posamezna številka L 15. - Naročnina:
mesečno L 65 (za inozemstvo L 100). - Poštni
čekovni račun št. 9-18127.

Leto III. - Štev. 43

Trst - Gorica 7. oktobra 1949

Izhaja vsak petek

Zakaj sili Vidali pod Italijo?

Ali se je kdo od slovenskih kominformističnih pristašev na Svobodnem tržaškem ozemlju vprašal, zakaj sili Vidali pod Italijo? Saj gre vendar za vprašanje, ki neposredno zadeva osebnost koristi vsakega Tržačana in ki ravno zaradi tega terja jasen odgovor. Ta odgovor pa ne sme biti izraz nobene strankarske koristi in ideološke zaslepljenosti, marveč mora biti izraz dejanskih koristi Trsta in njegovega prebivalstva.

Tako zvana svetovna politična in diplomatska igra se pa na te naše koristi le malo ozira: dokazi iz tržaške preteklosti, današnja nujnost in bodoči izgledi kažejo različno ceno pri zgodovinarju in pri politiku.

Vse nas, ki z upravičeno zaskrbljenostjo zasledujemo razvoj mednarodne politike ob nauku političnih in zgodovinskih izsledkov v našem pogledu, pa prevzema občutek presenečenja, ker ugotavljamo, kako nedosledna postaja v tržaškem vprašanju diplomatska spretnost in politična prožnost sil, ki so ustvarjale evropsko zgodovino.

Ustavimo se le pri razmotrivanju italijanske-rimske politike, o kateri marsikdo zmotno misli, da zasleduje v svoji katoliški-rimski nujnosti neodklonljivo antikomunistični smoter sprčo različnih gledanj na tržaško vprašanje.

Rim, ki je po strašnem moralnem razsulu druge svetovne vojne postavil v Italiji De Gasperi kot znanilca rimske politike v značilnem obsevu katoliških in liberalnih izročil iz daljine in polpretekla italijanske politične zgodovine, se v Trstu poslužuje pri uresničevanju svojih tradicionalnih računov z vzhodno jadransko obalo Vidali, prvaka tržaških komunistov - kominformistov.

Kako to? Odkod ta neskladnost v političnem precepu italijanske politike?

Odgovor nam bo jasen ob spominu na drug mojstrski precep rimske politike v borbi proti protestantskemu verskemu gibanju, ki je rušil temelje tedanje zapadne omike ravno tako kot jih danes ruši vera v komunistične zveličavne ideale.

Rim je z ognjem in mečem davil protestantsko zlo na francoskih tleh, medtem ko je istočasno zavestno dvigal moč protestantskega gibanja kot koristnega političnega soopadnika na Nemškem!

Rim se z ognjem in mečem bori proti komunističnemu zlu na italijanskih tleh, medtem ko istočasno zavestno dviga moč komunističnega gibanja kot koristnega političnega soopadnika na Tržaškem...

Vidali, kot spreten in izurjen politik, to politiko precepa dobro pozna.

Naj se ob tej ugotovitvi zamislijo vsi oni, ki jih Vidalijsva politična beseda v ognju marksističnega kominformizma vabi, zapeljuje in vara!

Verjetno Vidali tudi dobro ve, da s svojo politiko vračanja Trsta v italijanski okvir najvestneje služi rimski politiki precepa v borbi za Trst in njegovo zaledje. Ko bi se precep sunkovito zaprl in obdal naše mesto s svojim smrtnim obdomom, bi Rim v gospodarsko in družabno propadajočem Trstu, zaradi nujno naraščajoče periferne udarne sile komunizma dobil sveden osrednjo udarno silo nacionalističnega zaleta v borbi proti izvrtu vsega zla - slovanokomunizmu na svetih italijanskih mejah. Danes zmagoviti italokominformizem Rimu v ta namen izven italijanskih meja dokaj malo služi...

Zato mora Vidali privedi Trst pod Italijo.

Zato mora naš človek, ki naseda tej zlohotni igri z najosnovnejšimi tržaškimi koristmi, s svojim gospo-

darskim in družabnim ter tudi razumljivim narodnostnim propadanjem omogočiti preračunani uspeh rimske politike precepa.

Prepričani smo, da bo naš človek, ki mu je kraška zemlja dala neslutene življenjske sile naravne odpornosti in razumske poglobljenosti, pri tehtanju vzrokov tržaške blaginje in narodne bodočnosti v skladu z osebnimi koristmi izbral pot osebnega dostojanstva in družabne koristi slehernega pravega Tržačana. To je pot, ki smo jo Tržačani vselej ubrali v najtežjih trenutkih naše zgodovine, ko nas je zla usoda lovila v svoj usodni precep.

Prepričani smo tudi, da bo naš delovni človek v svojem slovenskem čustvovanju našel ono notranjo gibalno silo za vztrajanje na poti družabnega pogina v sužnost. bodi in da ne bo otopel v protislovenskem internacionalizmu na poti družabnega pogina v sužnost.

Naš delovni človek bo našel pravo pot kljub vsemu in kljub vsem! Ta pot ga bo vodila v lepšo bodočnost, ki bo porok za družabni dvig njega in njegovih otrok.

Slovenski delavec in slovenski kmet Svobodnega tržaškega ozemlja vedita, da stoji Trst pred to potjo v svet in da se nad slavolokom, ki to pot usmerja, blesti beseda »Svoboda«!

Položaj v Italiji

Pred odločitvijo o usodi bivših kolonij v Afriki

Cudno stališče je zavzel minister Sforza v zadevi bivših italijanskih kolonij v Afriki. Ker ni mogel doseči poverila Italiji za upravo nad Libijo in Eritrejo (potem, ko je v splošnem zasedanju Organizacije združenih narodov upal na odobritev kompromisa, ki ga je sklenil z Bevinom, na podlagi katerega bi Italija dobila neke vrste mandata vsaj za Libijo in razne ugodnosti v Eritreji, kompromis, ki je bil zavrnjen), je v soboto 1. oktobra predlagal skupščini OZN, naj prizna in uvede popolno neodvisnost Libije in Eritreje, ker jih je Italija v štiridesetih letih uprave že toliko civilizirala, da se lahko upravljajo same. Za Somalijo je predlagal poverilo Italiji za upravo pod okriljem OZN, kjer Italija ni utegnla dokončati svojega kolonizacijskega dela, da bi Somalijo privedla do civilizacije.

Ali bo Italija dobila vsaj upravo nad Somalijo je danes še vprašanje, ker je že podan predlog, da bi Somalijo upravljala OZN sama.

Tako znajo voditi politiko Angleži in zapeljati še najbolj spretni diplomate, med katere pristojeva tudi grofa Sforza. Obrnili so mu oči proti Trstu, da so mu lahko odplihili kolonije. Z grofom Sforzo se sedaj norčujejo razne italijanske politične struje, ki mu očitajo, da ni še nikjer dosegel niti trohice uspeha. Humoristični listi pa slikajo njegovo politiko v obliki drevesa, ki v jeseni izgublja liste za listom: Split, Zadar, Reko, Pulj, Cirenajko, Tripolitanijsko, Eritrejo.

Medtem ko se listi Somalija že trže od vejice, že rumenijo listi doline Aoste, južne Tirolske in Trsta. Res, da je danes in bo do leta 1952. primanjkljaj med uvozom in izvozom krit s financiranjem v okviru Marshallovega načrta, toda izvoza je trajno za polnih štiri sto milijonov dolarjev manj od uvoza, kar pomeni 260 milijard lir na leto. Kje naj jih Italija vzame? In kaj nastane po letu 1952, ko Marshallove pomoči ne bo več? Nujno je torej treba začeti izvažati — vzpodbujati »Corriere della Sera« —, da bo narod lahko živel. Zato je treba posvetiti temu vprašanju in namesto vso pažnjo in vse sile, ker nastane sicer kriza, ki ji ne bo primera v zgodovini.

Notranji položaj

V notranjosti je položaj Italije dokaj različen. Ob priliki devalvacije šterlinga so levikarji napovedovali državni gospodarsko katastrofo kar čez noč in zahtevali nujno razpravo v Parlamentu o finančnem in splošnem gospodarskem položaju. Vlada ni nasedla temu manevru, ki je v drugačni obliki še v teku. Lira je napram dolarju sicer izgubila na vrednosti, ker je poskočila na kvoto 680, toda v bistvu se je vlada odločila, da jo bo branila in da ne bo lira presegla kvote 650 za en dolar. Vlada je namreč kupila v Ameriki čez noč in na tiho za 110 milijard lir čistega zlata in s tem podvojila njeno zalogo istega; istočasno pa pridobila zaupanje javnega trga v lro.

Denar v obtoku ima komaj 17

Jugoslavija in sovjetska zunanja politika

Sklep Združenih držav, da bodo v omejenem obsegu nudile gospodarsko pomoč Jugoslaviji, je tu in tam vzbudil začudenje. Zato je treba pojasniti, da ta sklep ni prav nič novega v ameriški zunanji politiki, ker spada v okvir stalnih ameriških naporov, da se uprsko sovjetski napadalniki politiki. Zato je tudi pomoč Titu popolnoma v skladu s to ameriško politiko. V zvezi s tem pripominja tudi ameriški tisk, da ni nobenega bistvenega nasprotja med novim ameriškim stališčem do Titove vlade in dejstvom, da je ta vlada komunistična diktatura. Odklon Tita od skupnega komunističnega tabora pomeni namreč uspeh za zahodni svet, v kolikor pomeni ta izguba za Sovjetsko zvezo. Če upoštevamo vse to, nam je jasno, da izvirja sedanja pomoč Titu od marca 1947 dalje, ko je v Washingtonu predsednik Truman podal svojo doktrino, da je treba za vso ceno preprečiti, da bi Grčija in Turčija padli v komunistične roke. Trumanova doktrina je bila prvi korak na novi poti ameriške zunanje politike. Temu koraku so sledile še druge odločne poteze, kot so Marshallov načrt, atlantski sporazum in načrt za vojaško pomoč. Ta odločen odpor Združenih držav proti vsakemu nadaljnjemu sovjetskemu prodiranju v Evropi, ki so ga nato podprle z odločnimi ukrepi, je v pol drugem letu bistveno spremenil politični položaj. Zgodilo se je celo, da je Sovjetska zveza pričela na ev-

ropski celini izgubljati tla. V tem pogledu zanima neposredno zahodno politiko tudi spor med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo z vsemi najnovejšimi dogodki, v kolikor je to znak razkroja v sovjetskem taboru v vzhodni Evropi.

Popolnoma nič pa nas ne preseneča zadržanje Sovjetske zveze ob najnovejšem razvoju dogodkov. Sovjetsko stališče je v popolnem nasprotju s splošnimi izjavami in miroljubnimi zatrjevanji komunistične propagande, je pa čisto v skladu z najnaravnejšo smerjo sovjetske politike, ki se je zlasti pokazala v zadnjih štirih letih negotovosti in zmešnjav po drugi svetovni vojni.

V zadnjih dneh smo bili pričre nove in hujše zaostritve v vojni med Kremljem in Titom. Sovjeti so odpovedali pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči z Jugoslavijo. Primeru Sovjetov so sledile doslej Madžarska, Poljska, Bolgarija in Romunija. Pričakovati je odpovedi še preostalih satelitov Čehoslovaške in Albanije. Res je, da je doslej ta vojna le tako imenovana mrzla vojna. Toda moskovski radio govori o oboroženem uporu v Jugoslaviji proti Titovemu režimu na tak način, da lahko vsakdo razume, da ne daje tem upornikom Moskva le svoje moralne opore, temveč jih tudi dejansko podpira.

Vse obtožbe, žalitve in grožnje, s katerimi Sovjeti obklojajo suvereno in neodvisno državo Jugoslavijo, so nam poleg vsega drugega jasen dokaz, kako čudno Sovjetska zveza pojmuje mednarodne odnose in kako napadalna ter imperialistična je sovjetska zunanja politika. Nad sovjetskim imperializmom se končno pritožujejo tudi sami Jugoslavlani, ki so bili še pred enim letom moskovski zavezniki.

Ce pustimo vse drugo ob strani, moramo nehotno ugotoviti, da je bila sovjetska zunanja politika vsekolji, predvsem pa po letu 1945 vedno naperjena proti svetovnemu miru in je bila vedno nasprotna politiki zahodnih držav. Vsi vemo, da se je Sovjetska zveza uradno obvezala, da bo pospeševala svetovno revolucijo in da je nespravljiva sovražnica zahodnega sveta zaradi razlik v političnih sistemih.

Toda po štirih letih skupne borbe proti Nemčiji, po obsežni pomoči zahodnih zaveznikov Sovjetski zvezi med vojno, potem ko so sami sovjetski državniki pomagali ustanoviti organizacijo Združenih narodov, ki naj bi ščitila tisti mir, za katerega so se vsi narodi borili, je bilo vendar upati, da bo sovjetska vlada spremenila svoj obraz.

Se več: zahodne velesile so že med vojno dale Sovjetski zvezi najboljše in najboljše ugodnosti, kar je bilo mogoče, samo da bi si pridobile sovjetsko sodelovanje zaradi miru in svetovne varnosti. In prav zaradi tega pravega stališča zahodnih velesil je Sovjetska zveza izšla iz vojne kot edina država, ki si je pridobila znatno povečanje svojega ozemlja ter razne druge politične koristi. To je bila Sovjetska zveza, ki je že leta 1941 formalno pristala na načelo zahodnih zaveznikov v Atlantski karti, da ne bodo stremeli po ozemelskih ali drugih osvoboditvah. Spomnimo se februarja 1945. Na konferenci v Jalti so Združene države in Velika Britanija že zamišljale na eno oko nad dovršenim dejstvom, da so si Sovjeti priključili tri baltske države in Karelijo še preden so stopili v vojno proti Nemčiji. V Jalti so Združene države in Velika Britanija zaradi soglasja med velikimi zavezniki pristale še na priključitev poljskega ozemlja vzhodno od tako imenovane Curzonove črte k Sovjetski zvezi. Poleg tega so dale Sovjetom znatne ugodnosti na Daljnem Vzhodu zaradi sovjetske obljube, da bodo napadli Japonsko. Dejansko pa so Sovjeti stopili v borbo proti Japonski šele po bombardiranju Hirošime. Tu ni njihovo vojaško delovanje trajalo niti en teden. Za plačilo so si Sovjeti vzeli južno polovico otoka Sahalina in Kurilske otoke, nadalje so uveljavili starodavne pravice ruskega carstva v Mandžuriji, ter so si pridobili nadzorstvo nad severno Korejo. Vendar bi se vse to še

vedno dalo opravičiti s tem, da si hočejo Sovjeti na ta način zagotoviti politično varnost, čeprav so bili vsi ti ukrepi že pretirani. Toda Sovjetska zveza je s svojim zadržanjem v organizaciji Združenih narodov dokončno pokazala, da hoče s svojo politiko motiti mir kljub temu, da si ga vsi narodi sveta tako iskreno želijo.

Vsa zgodovina delovanja Sovjetske zveze v organizaciji Združenih narodov je prav za prav zgodovina uporabe — ali bolje rečeno zlorabe — pravice veta v Varnostnem svetu. Sedaj sploh ne štejemo več, kolikokrat moskovski delegati pristavijo svoj vnet k sklepom, ki jih soglasno sprejmejo vse druge države.

Imeti moramo pred očmi, da je bila zasnovana in ustanovljena Organizacija združenih narodov na splošnem načelu, da so velesile, med njimi tudi Sovjetska zveza, pripravljene sodelovati v dobri veri za ohranitev miru in svetovne varnosti. Vsa organizacija je torej slonela na pogoju, da bo med velesilami vladal duh medsebojnega prijateljstva, medsebojnega popuščanja in dobre volje. Dejstva pa so pokazala, da so bile vse te domneve zmotne, kajti Moskva ni nikdar pokazala dobre volje, da bi podredila svoje koristi koristim skupnosti.

Vsa zgodovina Organizacije združenih narodov je en sam dokaz, da so močje iz Kremlja namerno sabotirali organizacijo samo. Najbolj značilna je uporaba veta. V različnih okoliščinah je hotela Sovjetska zveza s svojim vetom doseči najrazličnejše namene. Hotela si je zagotoviti položaj, da Organizacija združenih narodov ne bi mogla kljubovati in uspešno nasprotovati sovjetski politiki. Hotela je obnovljati razne mednarodne spore, pri katerih bi utegnla Moskva imeti kakšne koristi. Izrabljala je Združene narode za komunistično propagando, kjer je proglasila sebe za zaščitnico miru in majhnih narodov, zahodnim velesilam pa je očitala imperializem in vojno hujškastvo. Kadar se je ponudila prilika je skušala povzročiti spor med zahodnimi državami.

Sovjetsko zadržanje v raznih vprašanjih, o katerih so razpravljali pri posameznih organih Organizacije združenih narodov, nam v vsem potrjuje to resnico. Primeri Grčije in Irana, Koreje in Indonezije, berlinska kriza in sprejem novih članic med Združene narode, nadzorstvo nad atomskim orožjem in razorožitev so le nekateri izmed najpomembnejših primerov. Prav tako je Sovjetska zveza dokazala, da ji ni za sodelovanje, ker ni hotela pristopiti k mnogim posebnim nepolitičnim Organizacijam združenih narodov, v katerih druge države složno in uspešno delujejo. Tako na primer Sovjetska zveza ni zastopana pri vzgojni, znanstveni in kulturni organizaciji Združenih narodov UNESCO, niti ni včlanjena pri organizaciji za poljedelstvo in prehrano FAO, pri svetovni zdravstveni organizaciji, pri denarnem fondu in pri mednarodni banki, niti ni članica mednarodnih organizacij za delo, za trgovino ali za begunce itd.

Izven območja Združenih narodov pa je vsemu svetu znana obstrukcija Sovjetske zveze na zasedanjih sveta zunanjih ministrov, kjer so razpravljali o nemškem in avstrijskem vprašanju. Poleg tega se Sovjeti tudi niso hoteli pridružiti načrtu za evropsko obnovo, do katerega so imeli popolnoma pristo pot.

Iz vseh teh dejstev si vsakdo lahko sam napravi zaključek. Naj omenimo samo še to, da sovjetsko odtegnanje od mednarodnega sodelovanja ni najnevarnejši čimbenik v sovjetski zunanji politiki. Večjo zaskrbljenost povzroča sovjetski napadalniki in imperialistični nameni, ki zelo motijo novi svetovni mir, četudi niso dovedli do oboroženega spopada.

Ali si že storil svojo narodno in socialno dolžnost?

Slovenci, spominjajte se Slovenskega dobrodelnega društva ob veselih in žalostnih dogodkih življenja.

Od srede do srede

28. SEPTEMBRA: Angleški finančni minister Cripps najavlja nove hude gospodarske omejitve, da prepreči grozečo inflacijo. — ZDA bodo podprle sprejem Jugoslavije v Varnostni svet OZN. — Jugoslavija je izgnala večji del madžarskih diplomatskih uradnikov v Beogradu kot odgovor na sličen ukrep madžarske vlade proti jugoslovanskim diplomatom v Budimpešti. — Italijanska vlada napoveduje ukrepe za uravnoteženje cen. — ECA je podelila 4 milijone dolarjev STO-ju. — Stavka luških delavcev v Italiji je končana. — Italija je sklenila povečati vse svoje vojne sile do največje mere, dopuščene po mirovni pogodbi.

29. SEPTEMBRA: Listi poročajo, da je baje prišel pred duema dneva v Beograd Stalinov pooblaščenec, ki je Titu predložil ultimatum. — Poljski delegat v OZN je vložil spomenico proti smrtnim obsodbam iz političnih razlogov v Grčiji. In za zavezo? — ZDA izjavljajo, da so še vedno pripravljene na pogajanja o mednarodnem nadzorstvu atomske sile. — Bivši ministrski predsednik Velike Britanije in vodja opozicije Churchill odločno zahteva nove volitve v Angliji. — V Berlinu je spet prišlo do spora med Vzhodom in Zpadom, ker se Sovjeti niso držali doleč, glasom katerih je bil urejen železniški štrajk.

30. SEPTEMBRA: Sovjetska zveza je odpovedala pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči z Jugoslavijo. — Nemška vlada se protivi od zapadnih zaveznikov določenemu razvrednotenju nemške marke; zapadni zavezniki odločno vztrajajo na svojem stališču. — Angloameriški vojski krogi v Nemčiji so sklenili nadaljevati z rušenjem nemških industrijskih obratov. — Ameriška vlada želi, da bi Sovjetska zveza predložila OZN nov načrt za nadzorstvo nad proizvodnjo atomskega orožja v svetu. — Angleška laburistična vlada je dobila v spodnji zbornici zaupnico za svojo gospodarsko politiko, medtem ko je lordška zbornica izrekla vladi nezaupnico, kar pa ne bo imelo nobenih posledic. — Italijanska vlada budno preučuje položaj, ki je nastal na mednarodnem gospodarskem polju po razvrednotenju angleškega denarja.

1. OKTOBRA: Poljska in madžarska vlada sta odpovedali po sovjetskem zgledu pogodbo o prijateljstvu in vzajemni pomoči z Jugoslavijo. — ZDA stavljajo kot pogoj za dobavo orožja zapadnim evropskim državam enoten obrambni načrt proti morebitnemu napadalcu. — Politični svet OZN je soglasno pripustil Italijo k razpravljanju o bodočnosti bivših italijanskih kolonij. — Italijanski finančni minister Pella ponovno izjavlja, da ni nobene nevarnosti za padec vrednosti italijanske lire. — Kitajski komunistični prvak je bil izvoljen za predsednika vlade kitajske ljudske republike. — Na abanskih in grški meji je prišlo zopet do resnih spopadov.

2. OKTOBRA: Bolgarija in Romunija sta tudi odpovedali prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo. — Jugoslavija očita Sovjetom, da skušajo izvajati nad njo politiko izsiljevanja. — V Tripolisu je prišlo do neredov zaradi spopadov med Arabci in Zidi. — Italijanski zunanji minister Sforza zahteva pred političnim odborom OZN neodvisnost Libije in Eritreje. — V ZDA je nad pol milijona kovinarskih delavcev stopilo v stavko. — V Franciji preučujejo možnost sklicanja evropske gospodarske konference. — Na Češkem so začeli s politično čistko med vodilnimi krogi državne uprave. — V Jugoslaviji so zaključili velike manevre JA. — Jugoslovanska vlada izjavlja, da bo padla vsa odgovornost za nastali položaj v vzhodni Evropi izključno na vlado ZSSR, ki da je s samovoljno odpovedjo prijateljske pogodbe povečala vojno prizvo v svetu in zadala težak udarec mednarodnemu sodelovanju in miru.

3. OKTOBRA: Avstrijski socialisti izjavljajo, da ne bodo sklepali nobenih dogovorov s komunisti v primeru svoje volitve zmagajo. — Južnoafrikanška vlada razmišlja o možnosti svobodne prodaje zlata. — De Gaulle izjavlja, da se koristi Francoskega ljudskega gibanja (R.P.F.), ki mu načeluje, ujemajo s koristmi francoske republike. — V južni Italiji je prišlo do hudih

Od srede do srede

poplav, ki so povzročile veliko gmožno škodo in mnogo smrtnih žrtev. — Portugalska vlada je doletela, da bi bodo vršile nove parlamentarne volitve dne 13. novembra.

4. OKTOBRA: V Rimu se italijanski notranji minister Scelba razgovarja s francoskim notranjim ministrom Mochom o skupnih antikomunističnih varnostnih ukrepih. — Maršal Tito izjavlja pred častniškim zborom v Beogradu, da je Jugoslavija pripravljena, da se z orožjem upre kakršnemu koli napadu. — Anglija je naklonjena misli o priznanju nove komunistične kitajske vlade, medtem ko ZDA v tem pogledu še kolebajo. — Iz južne Italije prihajajo vedno bolj vznemirljive vesti o obsegu poplave; doslej so ugotovili okoli sto smrtnih žrtev in pet sto izginulih; deset tisoč oseb je brez strehe.

5. OKTOBRA: Tudi češkoslovaška vlada je odpovedala prijateljsko in nenapadno pogodbo z Jugoslavijo. — Angleški zunanji minister Bevin izjavlja, da zasleduje z optimizmom razvoj zapadnega gospodarskega življenja. — Sovjeti nameravajo oklicati novo vzhodno nemško vlado, zaradi česar bi postal položaj zapadnih zaveznikov v Berlinu nevzdržen. — Angleški finančni minister Cripps ugotavlja, da se angleške zlate rezerve stalno manjšajo. — Italijanska vlada stremi za znižanjem produkcijskih stroškov, da ojači tečaj lire. — Maršal Tito je ob zaključku manovrov JA rekel: »Jugoslovanska armada je sposobna braniti mirno graditev socializma v državi. Če bo imela Sovjetska zveza neke pravice, bomo z njo, če ne bo imela prav in na njen nastop dvoličnost, bomo povedali, da je tako in ne drugače. — V Franciji stavkajo belgijski delavci. — V poljskem zunanjem ministertvu so začeli z veliko politično čistko.

ILUZIJE

Albansko zastopstvo v Washingtonu - Samo s pomočjo jugoslovanskih Arnavtov bi moglo priti do revolucije - USA ne bo dala sredstev na razpolago

Seveda Amerika zbira zastopstva vseh narodov, potlačenih v satelitskih državah. Nekatere teh zastopstev tvorijo nekatere quasi-vlade, ki so v gotovih odnosih z Foreign Officeom v Washingtonu. Razumljivo pa je, da Jugoslavija v emigraciji ne more imeti nikakega oficijelnega zastopstva v Washingtonu, ker vsako tako zastopstvo bi kalilo »prijateljske« odnose med Ameriko in Titom. Mi, Jugoslovani, imamo tam samo nekaj osebnosti, ki naj bi tvorile zastopstvo naše emigracije.

Da Washington rad zbira take reprezentance se vidi iz tega, da je ravno te dni pozval, oziroma dal dovoljenje albanskim emigrantom, da pošljejo oficijno zastopstvo v Ameriko. V Italiji, posebno v Rimu so se namreč sestajali albanski izbegli nacionalisti ter pošiljali v Ameriko ekspozije, v katerih so opozarjali vlado v Washingtonu, da bi Albanci v emigraciji s pomočjo Amerike mogli strmoglaviti Hodža in njegov komunistični režim. Zunanje ministrstvo v USA je smatralo, da ta poročila niso brez podlage, ter je odredilo, naj pride zastopstvo albanske emigracije v Washington. In tako se je te dni Midat Frasher, bivši albanski poslanik v Atenah, starejši gospod zapadne kulture, z nekaterimi albanskimi veljaki podal iz Rima v London, od tam pa v USA. — Albanci v emigraciji so polni upanja.

Značilna je vsebina gori omenjenih ekspozicij. Albanski emigranti navajajo, da živi večina Albancev izven Albanije, ne morda v emigraciji, marveč že stoletja v sosednjih državah. Pravi, da v Grčiji živi 250.000 in Jugoslaviji skoraj en milijon Albancev, skupaj torej približno 1.250.000, medtem ko Albanija ne šteje niti en milijon prebivalcev.

Važno ni vprašanje, ali so te številke točne, oziroma pogrešene. O tem nima smisla tu razpravljati. Gotovo je, da v grških pokrajinah, ki mejijo na Albanijo, živijo tudi Arnavti in da so v južni Srbiji od Kosova proti albanski meji naseljeni Arnavti.

V ekspoziciji albanskih emigrantov se nadalje poudarja, da prilike v Albaniji so drugačne kakor v Jugoslaviji. Navaja se, da bi v Jugoslaviji prišli na vlado komunisti, ako bi bila Titova vlada strmoglavljena. V Tirani pa imajo dve vrsti komunistov, ker so vsi kominformisti pripadniki Hodževe vlade. Če bi torej uspelo streti to vlado, bi nujno prišli do oblasti demokratični elementi.

Zaradi te enotnosti komunizma v Albaniji, so emigranti v svojem ekspoziciji mnenja, da s pomočjo

(Nadaljevanje s prve strani)

(in torej ohranila njeno kupno zmoglost na notranjem trgu, da bi delavske plače ostale na višini in vrednosti, ki jo imajo danes) stavljal v Parlamentu predlog za uradno določitev minimalne plače delavcev, pod katero ne bi smela pasti nobena, in predlog za sestavo načrtnega gospodarskega programa, ki naj bi zagotovil delo tudi onemu milijonu osem sto tisoč brezposelnih, ki živijo v bedi in tavaajo v temi in brezupu.

Ta gospodarski program bi se moral izvesti po Togliattijevem mnenju s tem, da se prisilijo investicije velikih vsot denarja, ki ga mnogi imajo shranjenega v bankah. Če bi vlada ta dva predloga sprejela, bi komunisti rade tudi sodelovali za njiju izvedbo. Toda vlada je oba Togliattijeva predloga že gladko odbila, morda bolj zato, ker komunistom ne zaupa, kot pa zaradi predlogov kot takšnih, ki bi morda lahko prišli vsaj v pretres, če ne bi nosili v sebi skritega komunističnega manevra. Na drugi strani pa ni umestno, niti pametno dajati prednost komunističnim predlogom in na ta način komuniste pred javnostjo rehabilitirati spriče delžnih in občinskih volitev, ki se bodo vršile prihodnje leto spomladi.

Kar se notranjega političnega reda tiče, to se pravi komunistične nevarnosti, ugotavljamo, da se je red precej zboljšal, čeravno ni moči se trditi, da je število pripadnikov in simpatizerjev padlo. Vlada stoji v tem pogledu budno na straži in se stalno posvetuje tudi s francoskim notranjim ministrom, ker sta obe vladi ugotovili, da imajo francoski in italijanski komunisti isto taktiko borbe, ki jo izvajajo hkrati in ob istem določenem času. To pomeni, da utegejo imeti eni in drugi skupno vodstvo in skupen cilj!

Novost je za našo javnost prepoved vlade, da bi neofašisti proslav-

arnavtskega elementa v Grčiji in v Jugoslaviji bi se Hodže režim mogel z lahkoto odstraniti. Treba je namreč organizirati Arnavte v Grčiji. Grška vlada gotovo ne bi temu nasprotovala. To je zelo verjetno. Ali nadaljnje izvajanje, kakor, da tudi Tito ne bi nič imel proti organiziranju jugoslovanskih Arnavtov za borbo proti Hodži, je brez stvarne podlage. Albanski emigranti mislijo namreč, da bo moral Tito kloniti, ker bo Washington to od njega zahteval. Verjetno je, da bi ameriška vlada stavila tako zahtevo na Tita, a povsem sigurno je, da komunistični režim v Jugoslaviji nikdar ne bo dovolil, da bi se na tem teritoriju proti kateri koli komunistični državi delalo komplot v korist demokratičnega režima. To je Tito tudi dal vedeti Washingtonu po posredovanju Castiglioni-ja, ki je posredoval in tudi izposloval ameriško posojilo. Tito je po tem posredniku sporočil Američanom, da jim je vse, kar se nahaja v Jugoslaviji, na razpolago za posojilo, samo od komunizma in od komunističnega režima ne bo nikdar odstopil.

Albanski emigranti si delajo torej veliko iluzijo, ako mislijo, da se bodo jugoslovanski Arnavti borili proti Hodži. Najbrže niti voljo nimajo, pa tudi če bi jo imeli, bi OZNA žnala pregnati take nakane.

Albanski emigranti, Midat Frasher in njegovi kolegi, se varajo tudi še v drugi smeri. Nikdar ne bodo pridobili vlade v Washingtonu, da bi dobavljala orožje Arnavtom v Grčiji v svrhu gverilje proti Enveru Hodži. Dokler bo USA v formalnih prijateljskih odnosih z vlado v Tirani, ne bo vidno podpirala njene neprijatelje. Tako zadržanje ni diktirano mogoče iz kakšne rahljivosti Washingtona, marveč, ker bi ga moglo spraviti v nepregledne zapletljaje. Pač pa bo Amerika širokogrudno dala vse pomoči tej delegaciji — v besedah. Ostalo pa bo samo pri besedah.

Treba je podčrtati, da Midat Frasher in njegovi prijatelji poudarjajo v svojih ekspozicijah, da svojo načrt gradijo na predpostavki, da bo Amerika dobavljala orožje jugoslovanskim Arnavtom in da bo Tito dovolil na svojem teritoriju formiranje gverilskih odredov. Albanci, ki imajo mnogo izkušenj v revolucionarnih podvigih, vedo, da se revolucija proti Enveru Hodži more izvesti samo s pomočjo jugoslovanskih Arnavtov. Albanski komitè bo hudo razočaran, ko bo uvidel, da Amerika noče izvajati presije na Tita in da se niti en

Položaj v Italiji

ljali obletnico D'Annunzijevega pohoda na Reko. Vendar menimo, da se je vlada odločila za prepoved bolj zato, da bi preprečila fašistične manifestacije, kot pa, da bi zadušila spomin na D'Annunzijevo avanturo. Morda pa hoče vlada polagoma nekoliko zamašiti usta raznim prenapetostem, saj je tudi v Gorici prepovedala postaviti spominsko ploščo z besedilom, ki je trdilo, da je meseca maja 1945. vladal tu »balkanski« teror.

Komunisti so seveda proslavili po vsej Italiji v nedeljo 2. oktobra dan miru. V resnost njihovih izjav in njihovega namena za mir niso seveda verjeli niti oni sami.

Atlantski pakt

Grofu Sforzi je, kakor znano, uspelo spraviti Italijo v Atlantski pakt. Ni mu pa uspelo dobiti zastopstva v glavnem štabu in se je moral zadovoljiti z zastopstvom samo v oni komisiji, ki se bo bavila z obrambo tistega področja, v katerem je Italija neposredno prizadeta. Vendar je uspeh grofa Sforze v tem pogledu velikega pomena, ker je svojo premagano državo dvignil na stopnjo enakopravnosti z močnimi zmagovalkami.

Vojni minister Pacciardi naznaja skorajšnjo zgraditev nove vojne mornarice in skrajno potenciranje vojske v mejah, ki jih mirovna pogodba Italiji dovoljuje. Mnogi mu seveda spričo težkega gospodarskega položaja, v katerem se država nahaja, ne verjamejo, ko tako trdi. Toda on misli bolj na ameriško pomoč, kot na podvig z lastnimi sredstvi.

Neizvedene reforme

Na kraju moramo omeniti, da vlada še danes ni izvedla tolikokrat napovedane agrarne reforme in je tozadevni načrt še vedno v preučevanju. Izgleda, da ne razumejo Italijani velike vrednosti in važnosti malih kmetij, ker jih ne znajo voditi in izrphno obdelovati. Vajeni so velikih kmetijskih kompleksov z enotnim vodstvom, zato se bolj, da ne bi cepitev posestev škodovala pridelku, ker nimajo izrphnega kadra maloposestnikov, temveč preveč dinarjev brez samostojne kmetijske izobrazbe zlasti v pogledu vodstva male kmetije.

Objavljene in od ustave predvidene reforme državnega, pokrajinskega in občinskega upravnega

Pojemajoči sovjetski vpliv v Franciji

Pred nekaj dnevi je v Jugoslaviji govoril sarajevskim delavcem francoski književnik Jean Cassou in v zanosnih besedah poveljeval jugoslovanske napore za izgradnjo socializma in socializacijo države.

Cassou-jev govor je skoro bolj odjeknil v Parizu, kot pa v bosanskih gorah. Pomembno je, da je govoril v imenu več svojih prijateljev v Franciji, iz česar se da sklepati, da se tudi v Franciji, čeprav verjetno zaenkrat le med intelektualnimi komunističnimi ali pa filokomunističnimi krogi, pojavlja odpor proti moskovskemu despotizmu. Sicer pa je sama francoska narava taka, da le nerada do-

gverilec ne pokaže na albanski meji.

Mogoče se bo reklo, da se ta albanska delegacija prav za prav nas ne tiče. Na žalost, tudi nas se tiče, tudi nas bodo dosegle posledice. Tako, kakor si USA iz komedijantske borbe, ki jo vodi Moskva napram Beogradu, dela velike iluzije, tako si bo — sicer v manjšem okviru — delala iluzije tudi iz borbe albanskih emigrantov. V Ameriki bodo namreč sklepali: »Sedaj se bo tudi Albanija odtrgala ne samo od Moskve, temveč se tudi o svobodila od komunizma. Treba je samo čakati in ves komunistični stroj bo šel narazen. Nespretno in samomorilno bi torej bilo prečeti vojno, saj vendar čas dela za nas, čas bo likvidiral Tita, Albanijski in potem še ostale komunistične države.

Tak zaključek si bo napravila ameriška javnost in zopet bodo dobili nov veter v svoja jadra vsi oni, ki mislijo, da se da komunistem streti z deklaracijami, samo čas da je treba pridobiti!

To je druga iluzija, še mnogo bolj opasna in dalekosežna iluzija, kakor ona, ki se je doživel albanski odbor, ki se je s tolikimi upi podal na daljno pot v Ameriko. Ta iluzija, ki jo bo Amerika doživela — ako bo na tej poti vztrajala — se tiče tudi nas in vse naše bodočnosti.

aparata tudi ni vlada še izvedla in šele preučuje nekatere načrte, ki niso v bistvu nič kaj novega in zadovoljivega. Vse gre zelo počasi in ne izgleda, da bodo zato postavljene komisije ukrenile kaj moderne, čeravno vsi priznavajo, da je italijanska javna uprava silno počasna in zastarela. Italijani sami ne verjamejo, da bi bili zmogni uvesti moderen in nagle sistem javne uprave, in ko je pred nedavnim De Gasperi izjavil, da se bo reforma javne uprave vendar morala izvesti, mu je videmska »Partie dal Friule« odgovorila, da je s tem povedal največjo neumnost, ki jo more človek izustiti, saj je nemogoče misliti, da bi bili Italijani zmogni niti misliti na kaj boljšega. Toda De Gasperi je bivši Avstrijec in je gotovo dobro poznal avstrijski upravni sistem, zato moremo upati, da bo k reformi v Italiji doprinesel nekaj pozitivnega iz lastne izkušnje.

Tudi davčni sistem in vso tozadevno zakonodajo mislijo v Italiji preurediti. To vprašanje je seveda zelo kočljivo, ker bi vlada hotela iznajti tak sistem, ki bi ji donasal največ dohodkov, davkoplačevalci pa takega, ki bi jih temeljito razbremenil.

V bistvu gre za to, da bi po novem davčnem sistemu bili obdavčeni vsi državljani enako, pravično in pošteno na podlagi njihovega zaslužka, njihovega premoženja in njihovega uživanja.

Toda popolnoma pravičnega sistema je le težko iznajti in še bolj težko izvesti! Zamisliti si ga je lažje, toda to ne zadostuje!

Tudi šola misli vlada preosnovati in že preučuje razne predloge, ki utegnejo uvesti nekaj novega in resnega. Gre za to, da bi šola zajela vso mladež in nudila vsem več izobrazbe na podlagi moderne vzgoje. Na drugi strani pa bi morala taka reforma zaposliti več učiteljev in profesorjev, da ne bo brezposelnih niti na tem področju.

En še nekaj. Tudi poslansko zbornico mislijo nekateri politični krogi in moške strogo reformirati! Celotno ustavo hočejo znova spremeniti tako, da bodo ukinili senat in dali predsedniku Republike večjo oblast, poslanski zbornici pa samo oblast, omejeno na preučevanje zakonov in zadev, ki bi jih stavile ter predlagale posebne ožje komisije, sestavljene na osnovi političnih strank. Zopet drugi menijo, da bi lahko ostal v veljavi tudi senat, toda predsednik Republike bi moral imeti pravico, da imenuje senatorje, to je določeno število zaslužnih mož, da pridejo tako do besede in izraza tudi taki državljani, ki res nekaj znajo in jim je do napredka za javni blagor, ne pa samo do strankarskega boja.

Voljuje vmešavanje v domače zadeve. Zato danes verjetno francoski komunisti sodelujejo s kominformom bolj iz solidarnosti do skupne politične ideje, kot pa zaradi ubogljivosti do moskovske centralne, ki vodi njegovo delovanje. Tega se zavedajo tudi kremelski igralci, ki so zato bili vedno precej obzirni do Francozov in jih nočejo dražiti s pretiranimi zahtevami.

Cassou-jev govor v Sarajevu pa kaže, da je kljub temu dobil Tito posnemovalce tudi v Franciji, čeprav je vodja njene komunistične partije Thorez eden glavnih stebrov evropskega kominforma.

Mednarodna znanstvena odprava v Antarktiki ob udeležbi RAPA

V prihodnji zimi bodo letalci angleških letalskih sil prvič izvršili polete nad Antarktiko. Letalski oddelek RAPA se bo pridružil mednarodni znanstveni odpravi, ki bo odpotovala prihodnji mesec iz Velike Britanije v polarna področja. Odprava bo ostala v teh krajih dve leti in bo vršila znanstvena raziskovanja.

Angleški, norveški in švedski znanstveniki, ki se udeležijo odprave, bodo vršili svoje delo na zemlji Kraljice Maud, dozdaj še ne raziskani pokrajini Antarktike, ki meji na zahodu na ozemlja, katera pripadajo Falklandskim otokom in na vzhodu na ozemlja, ki pripadajo Avstraliji. Sodelovanje RAPA pri tej odpravi bo nudilo edinstveno priliko za zboljšanje skušenj v polarnih poletih kot tudi za prekus opreme v teh strogih vremenskih prilikah. Letalsko poljedovanje RAPA, ki bo skušalo najti prehode čez »paka« — to je ledena področja — in naprej pomaknjena oporišča v notranjosti Antarktike, bo dragocena pomoč za odpravo. Do zdaj še ni nobena ladja poskusila najti prehod skozi ledena področja, ki oklepajo zemlje Kraljice Maud. Letala, ki so opremljena s smučmi za pristanek na ledu, so izredna tako, da lahko vzletijo iz kratkih letališč.

Usoda naših otrok

Z novim šolskim letom se zopet začena v marsikateri naši družini boj med zdravim razumom in trenutnim nizkotnim interesom. V družinah, kjer je življenje res težko, kjer največkrat pri vsakem skromnem obedu sedi pomanjkaj, ki s svojo prisotnostjo greni sleherni grizljaj suhega kruha, tam je usoda že odločena. Zmagal je razum zavednega očeta in matere, ki sta svoje otroke — vse, ne le enega! — vpisala v tisto šolo, kamor po vseh božjih in človeških postavah spadajo, to je v svojo domačo slovensko šolo. Zaman je bilo vse nizkotno varanje in kupovanje s strani narodno bolnih tujih elementov, ki se niso sramovali ponujati skledo leče za vsakega otroka, ki bi ga nečloveška mati izrgala iz svojega naročja in ga izročila v roke tujim učiteljem. A kar se tem narodnim prekupevalcem ni posrečilo v revnih družinah, to se jim je posrečilo tam, kjer je človek najmanj pričakoval. Tisti stari, katere skrbi, kaj bodo jedli in s čim se bodo oblekli, kako bodo obvarovali svojo družino pred zimskim mrazom, ti so pa po sramotno nizki ceni prodali svojo čast! Svojega otroka so izrgali iz

naravnega okolja in ga nasilno presadili v tujo zemljo, kjer bo polagoma hiral, dokler ne bo kot suha veja padel ob prvem hladnem vetru z narodnega drevesa.

Bricko se bo usoda maščevala nad takimi starši! Trenutno ugodje, ki jim ga morda nudi ta usodni korak, zdaleka ni vredno posledice, ki bodo nujno prišle. Misel, da se s tem prikupi svojemu gospodarju, je blazna. Tujec nikdar ne bo cenil in spoštoval tistega, ki za prazen nič proda svojo čast. Otroci tudi ne bo mogli spoštovati svojih staršev, ki so izdali svoje prednike, svojo kri in svoj narod. Takrat bo gotovo prišel do spoznanja, da je bila leča, ki mu jo je nudila ECA za otroka grenka, a bo prepozno. Tihe solze, ki jih bo pretakal, ne bodo omehtale srca otroka, ki so v tuji šoli onemela za sleherni slovenski solzo in slovensko pesem. Sredi svojih otrok bo sta oče in mati nepoznana tujca, katerim bo zaprt vsaka pot v srce in dušo lastnih sinov in hčer.

Kdor bo pa v tem težkem trenutku znal narediti svojo dolžnost, temu bo že bližnja bodočnost stotero povrnila.

GOSPOD UREDNIK,

Ker me je »Demokracija« omenila v zadnji številki v zvezi s programom SDZ in ker bi utegnil kdo po krivem misliti, da sem eden izmed današnjih najbolj izrazitih zastopnikov SKSZ, ki odkrito ali prikriti vodi to prijateljsko filozofsko razpravljanje, želim pojasniti naši javnosti svoj položaj v vsej tej zadevi.

Sodeloval sem pri sestavi programa SDZ ne kot zaupnik tržske slovenske duhovščine, marveč sporazumno z nekaterimi starejšimi zavednimi slovenskimi duhovniki. Ti so tudi pristali na to, da bi bila SDZ res zveza vseh primorskih demokratičnih Slovencev, ki niso vstopili v takratno fratelančno-komunistične organizacije in ki so se zavedali umestne nujnosti, da bi nekdo nastopil in javno zastopal interese tržskih Slovencev v kritičnem trenutku, ko si je samo fratelančno-komunistična grupa privajala zastopstvo našega naroda.

To moje sodelovanje je trajalo do sklenitve sporazuma v okviru SDZ v pogledu programatičnih točk stranke, ki so sonele predvsem na narodnem principu.

Vsako moje sodelovanje, zastopništvo ali zaupništvo, kakor že hoče »Demokracija«, se je pa nehalo z ljudmi, ki so sedaj okoli SKSZ v trenutku, ko sem opazil, da hočejo po vsej sili z začrtane prave poti na stranske steze, in to še v daljnem 1947. letu, kakor SKSZ in SDZ prav gotovo vesta.

Vedno sem se upiral vsaki medsebojni cepitvi, ker sem še tedaj slutil, da bi vsaka cepitev prej ali slej dovedla do današnjega vzornega medsebojnega prepiranja, in to v korist vsem drugim prej kot pa v korist slovenski stvari v Trstu.

In ker sem stodoletno prepričan, da kdor koli hoče zastopati in

ščititi koristi primorskih Slovencev mora popolnoma predpostaviti narodni princip vsakemu drugemu načelu, ne morem odobravati politike kakršne koli stranke, ki ni tega naziranja, še manj pa seveda sodelovati ali bolje rečeno, rušiti, ker delo takih strank je rušenje in ne graditev, kakor se to opaža ravno v današnjih dneh.

Rušiti je zelo lahko; graditi je težko!

In jaz bi želel, da bi vsi predvsem gradili na narodnem polju, kajti stranka brez zavednega naroda je nesmisel, če je sploh mogoče govoriti o stranki v takem primeru, razen seveda, če kdo misli, da lahko tvori slovensko politično stranko... »jaz, pa ti, pa židana marelja, ali pa...« jaz, pa ti, pa svetovno-ideološko opredeljeni... Kitajci.

Toliko v pojasnilo k članku »Demokracija«, ki mene osebno tiče. Trst, 4. okt. 1949.

Fran Cucek

POJASNILO

Prejeli smo od predsednika SKSZ izjavo naslednje vsebine: »Podpisani predsednik SKSZ želim, da v prihodnji številki »Demokracije« izide preklit stavka, v katerem sem bil osebno napaden. Stavke ni resničen.«

Mi objavljamo prejeto pismo, ker smo v to prisiljeni od zakona, ugotavljamo pa, da je moralo biti vendar o stvari sami, to je žuganju, govoru, ker je predsednik SKSZ v pogovoru z našim urednikom dodal, »da ve, odkod vest prihaja, da pa ni povsem točna. Kaj to pomeni, si lahko predstavljaja vsak čitatelj.

Občni zbor organizacije narodne demokratske mladine

V nedeljo dne 2. oktobra je imela ONDM svoj prvi redni občni zbor. Mladinsko zborovanje se je vršilo v nabrežinski kinodvorani, katera je bila za to priliko svečano okrašena s slovenskimi in jugoslovanskimi zastavami.

Ze zgodaj jutraj se je začela mladina zbirati in čakala na začetek zborovanja. Od vsepovsod je prihajala mladina, da v naši slovenski Nabrežini pokaže svojemu narodu, prijateljem in sovražnikom svojo neomajno ljubezen do naroda in domovine ter svojo pripravljenost za delo za narod.

Zborovanje mladine je počastil s svoj udeležbo predsednik SDZ g. Dr. Agneletto, poleg njega so pa bili na zborovanju tudi predsednik nabrežinskega odbora SDZ g. Terčon Josip in mnogi odborniki nabrežinskega odbora. Svetokriški organizacijo SDZ je predstavil g. Tence Kristjan.

Ob pol enajsti uri je otvoril občni zbor član starega odbora, nakar je bil za predsednika zborovanja izvoljen profesor g. Floridan Egon iz Nabrežine. V svojem pozdravnem govoru je najprej pozdravil vse navzoče in se jim je zahvalil za udeležbo. Nato je pa poudaril voljo in trdno odločenost mladine, da bo trdno in zavestno stala na branikih svojega naroda, složna in edina, kajti edino v edinstvi je moč in poročstvo za srečno budočnost našega naroda. Prosil je zastopnike SDZ, naj stoji mladini vedno ob strani in naj jo podpirajo pri njenem delu. Obljubil jim je pa tudi,

da bo mladina ramo ob ramo stopala v delu za narod s prvoborniki za slovenstvo in demokracijo. Ob sklepu je pozval mladino, naj se oklene naših čistih trobarvnih praporov in naj jih ponosno dvigne, da bodo svobodno plapolali od snežnih gora do sinjega morja. Besede gospoda Floridana so navzoči navdušeno odobraval in ga večkrat prekinili z aplavzom.

Ko je predsednik končal svoj govor, je dal besedo g. Lovrenčiču Jožetu, ki je podal politične in ideološke smernice mladinske organizacije.

Po kratkem uvodu, v katerem je govornik pokazal potrebo in važnost mladinske organizacije in kako je ta organizacija nastala, je povedal, kaj hoče naša mladina:

»Smo mladina, prežeta idealizma in vere v sebe. Smo mladina, zrasla in prekaljena v viharjih vojne. Smo mladina, ki ji je narodnost najvišji ideal, za katerega je pripravljena vsak trenutek žrtvovati vse, tudi svojo mlada življenja. Smo mladina, ki bo stopala po svetlih stopinjah junakov in mučencev bazojskih.

Smo demokratska mladina, ki vidi v resnični demokraciji poročstvo novega časa in nove dobe, ki prihaja.

Smo protikomunistična mladina, ki je spoznala vse zablode komunizma in se mu odločno upira. V komunizmu vidimo največjega zasluževalca našega naroda. Vodili bomo neizprosno boj proti komunizmu Stalina in tudi proti komu-

Vprašanje narodnostnega sožitja v Trstu

Učna knjiga za zgodovino govori že na prvi strani o našem malem slovenskem narodu in vsebuje »načela jugoslovanskega irendentizma«. Iz česa so dognali take zaključke? Samo iz tega, ker je govora tudi o starodavnih slovenskih krajih na Koroskem, Stajerskem in ob Bletnem jezeru.

Bralec nam naj oprostí, ako se moramo, čeprav neradi, spuščati v ostro polemiziranje z omenjenim tiskom.

Recimo, da bi pritrdili omenjenemu tisku v tem, kar smo pravkar omenili glede učnih knjig za zgodovino. Toda tedaj bi ga pač morali prositi, da obsoji »načela italijanskega irendentizma« v učnih knjigah tržaških italijanskih šol.

Med drugim govore šolske knjige o Rimu, prestolnici svetovnega cesarstva, ki ga je vodila Italija. Toda Rimu niso pripadali samo Celovec, Gradec ali Kaniža, pač pa tudi London, Pariz, Dunaj, Budimpešta, Beograd, Aleksandrija v Egiptu, Carigrad, Jeruzalem in celo oni Erzerum, ki je bil prvotna domovina tržaškega senatorja Jakoba Ciamiciana, ki je bil »italianissimo«.

Toda, ako se je York v Angliji v rimskih časih imenoval Eboracum, potem bi bilo ime Novega Yorka »Novum Eboracum«. Kakšno pa naj bi bilo rimsko ime za Washington, Boston ali Chicago? Italijanske knjige o tem pač ne povedo ničesar, ker se boje, da ne bi dregile v ameriško občutljivost.

Tržaška preteklost

Izgleda, da listu »Giornale di Trieste« cenena podtikanja niso neznanca. Tako se na primer norčuje iz Slovencev zato, ker trde, da Trst pod Rimljani ni bil veliko mesto. To je pač debela zmot, saj nam zadostuje, da si pogledamo rimski amfiteater v Trstu, ki je imel prostora za komaj pet sto oseb.

Slovensko šolsko besedilo pravi, da Slovenci Trsta niso ne napadli in ne zavojevali. Pa so storiši še več: kot granicirali so ga od leta 580 pa vse do prihoda Karla Velikega branili pred Longobardi! In sam Trst, kateremu so Benetke grozile in ga napadale, je ponižno preko sto let pošiljal svoje poslane na ljubljanski deželni zbor ter prošil vojakov in denarja.

»Giornale di Trieste« pa se veseli, ko govori knjižica zgodovine tudi o slovenskih doseljevanjih v Trst. Ima popolnoma prav, kajti iz Trenta ali pa od onkraj morja se ni nikdar vselil v Trst noben Italijan, temveč so vsi tržaški Italijani, od prvega do zadnjega rojeni v Trstu, kot nam dokazujejo listine našega slavnega anagrafskega urada.

Slovenska učna knjiga nadalje govori o nekdanjem procvitu in sedanjem propadanju Trsta. Nezaslišana brezobraznost! Mi, stari Tržčani, ki smo lahko na lastne oči videli luko, ki je bila naravnost nabasana; ladje, ki so pred pristaniščem morale čakati cele tedne, da so prišle na vrsto pri raztovarjanju; do vrha naložene pampole in mesto, v katerem je ropot mogoc-

nega prometa kar glušil, smo vse to seveda samo sanjali. Tudi to se nam je sanjalo, da je imel Trst industrijo, ki jo je vzdrževala Avstrija z nemškimi in slovenskimi kapitalom. Da je iz zavarovalništva, katerega so uvedli v Trstu slovenski in grški pomorščaki nastala Riunione Adriatica di Sicurtà — ki so jo sedaj prestavili v Milan, kar predstavlja nov primer ropanja Trsta — in Assicurazioni Generali — ki se pripravljajo na selitev —, tudi to je samo evkanje. Laž je tudi to, da je bilo v tržaških pomorskih registrih leta 1918 registrirano pomembno brodogradništvo, trideset let pozneje, leta 1948, pa samo revščina starih vlačicev. Podlo podtikanje je, da je tako »zelo italijansko« podjetje »Aquila« delo nemških kapitalistov, ki so zbežali pred Hitlerjem zato, ker so bili židje. Zda pa si Italijani laste devetdeset odstotkov tega, kar je še ostalo. Zato se pač ni čuditi, da so Tržčani, primerjajoč preteklost s sedanostjo uvedli pregovor: »Bolje je bilo takrat, ko je bilo slabše«.

Policijske manije tržaških nacionalistov

Prvim člankom o slovenskem šolstvu, ki jih je bil objavil lansko leto »Giornale di Trieste«, je sledila nova vrsta drugih. Zlasti šteti je zanimiv zato, ker očito kaže, kakšnih sredstev se zna posluževati policijska manija italijanskih nacionalistov. Ravno ta sredstva pa krepko označujejo njih miselnost. Napadi, ki so dotlej veljali prof. Baragi, so se poslej obrnili proti njegovemu nasledniku.

Dr. Ježa so obdolžili, da je odtegnil slovenske šole nadzorstvu, ki bi ga moralo nad njimi vršiti višje šolsko nadzorništvo. Po pisanju tega tiska so slovenske šole v Trstu popolnoma avtonomne in sploh ni mogoče nadzorovati ne njihovih učnih načrtov in ne osebja. Kakšnega pouka so učenci deležni in kakšen je učni načrt, vse to je predmet ganljivega zanimanja, ki ga kaže »Giornale di Trieste«. Dvomi o verodostojnosti redovanja in spričeval.

Manever je več kot jasan. Treba je vplivati ne samo na odločitve Zavezniske vojaške uprave, pač pa tudi na italijanske univerze, ki bodo morale sprejeti dijake, ki so dokončali slovenske šole.

Napad sega torej zelo daleč. Gre zato, da se šolam vzameta ugled in resnost, da se preplasi dijake in izpodbije možnost njihove zaposlitve.

Izredno poučno je, kakšnih dokazov se omenjeni tisk poslužuje pri tem svojem nečestnem delu.

»Giornale di Trieste« govori o poizvedbah, ki so bile izvedene na Anagrafskem uradu in katerih smoter je bil, da odkrijejo zanimive podatke in jih »objavijo« javnosti. Primerjava med seznami šolskega izvajanja in anagrafskimi podatki naj bi dovela do zanimivih odkritij.

Kolikar nam je znano, je tako

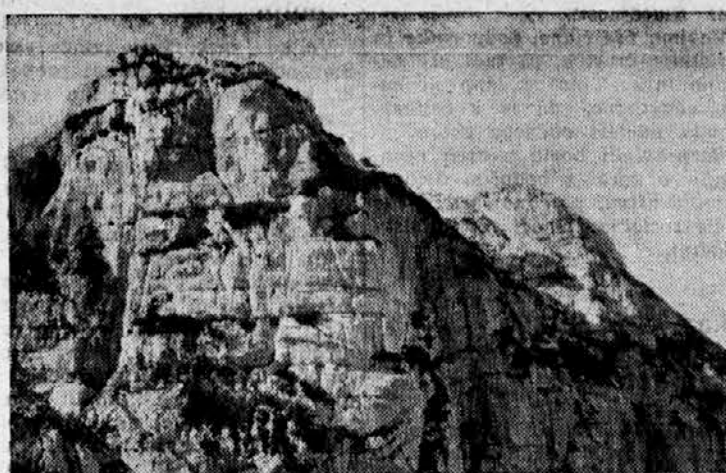
brskanje po vladnih uradih ne samo zelo kodljivo, pač pa tudi po zakonu kaznivo početje. Ako zavestne vojaške oblasti dovoljujejo taka žaljiva vtikanja, je pač stvar okusa in razpravljanje o tem ni dovoljeno. Toda zamislimo, da bi si kak Slovenec dovolil kaj takega napram višjemu šolskemu nadzorništvu za italijanske šole, pa čeprav brez pomanjkanja vladnosti in sposobnosti lista »Giornale di Trieste«. Nebo, odprí se!

Sedaj pa na kratko preidemo k ugotovitvam.

Glasbena šola Slovenske prosvetne matice Trstu

Vpisovanje gojencev v novoustanovljeno glasbeno šolo v ul. Nicolò Machiavelli št. 22-II. je v polnem teku in traja še ves ta teden. Vsi doslej prijavljeni gojenci in oni, ki se bodo še medtem vpisali, se zberejo v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 11. uri k razdelitvi urnika. Oni gojenci, ki bi tega dne dopolnile ne mogli priti k razdelitvi, naj pridejo istega dne popoldne ob 3. do 5. Pouk bo za glasbeno teorijo, klavir, violino, čelo, kontrabas, za katere predmete so na razpolago prvostopne učne moči. V posebnem oddelku za solopetje se bo poučevalo tudi ta predmet. Poskrbljeno je tudi za pouk pihalnih instrumentov, trobil in po želji tudi harmonike. Pouk violine in komorne glasbe je poverjen prof. Karlu Sancin-u, bivšemu ravnatelju šole Glasbene matice v Trstu, ki je tudi umetniški vodja te novoustanovljene glasbene šole. Umetniško vodstvo klavirskega oddelka in pouk tega predmeta za vse stopnje je poverjen priznani skladateljici prof. Mirci Sancinovi.

Osebnosti ali pa tudi pismene prijave gojencev sprejema vodstvo šole v ul. Nicolò Machiavelli št. 22-II. nadstropje dnevno od 11. do 12. ure. Telef. št. 62-75.

BELA PEC — SKALNATA PRICA SLOVENSTVA

Sella Nevea, planinski teden, dr. Klement Jug... Četvorica Jadranašev — vključenja v skalovrsto Montaža, a okoli in okoli svobodno vesoljstvo.

Mišli se mi podjoko kot gorski bliski. Oči mi hité v gorovje nasproti, kjer se druga skupina Jadranašev dviga na hrbet plečate Bele peči — skalnate priče ostan- kov slovenstva v naši Reziji. Iz koče na sedlu, globoko doli pod nami, se dvigajo pesmi iz gri naših fantov in deklet: »Zavriskaj in zapoj, preljudi fantič moj«. Ne slutijo, da je nas prostovoljce Montaž vkloval v svoje verige ter nam zapira izhod iz svojega kraljestva.

Sredi svobodnega vesoljstva in vendar smo vključeni v ječi skalovrsta. Gledam prosoče Montaž in sosedni Viž, gledam onstran zaseke pod nami Kanin ter kamnite mejnike in bodečo žico, ki para zemljo pod njo in nebo nad njo trgajoč nam proč našo Rezijo. Poskušam doumeti govorico teh stoletnih velikanov in njihove ponosne samote. V ušesih mi zvenijo Einsteinove besede o velikem Anitektu: »Infinitezimalni delček velikega Razuma se nam dá videti v naravi«.

Stirje smo, trije fantje in eno dekle. Zmagati smo hoteli prehitro Montaž, trgati očnice — mu izključiti te njegove oči. Zdi se, da se skalnati velikan hoče maščevati. Proč drug drugemu roko bi se morda trije prebili iz skalovrsta, a četrtemu bi se zaprla skalnata vrata, ker brez opore ne bi mogel obiti previsa.

Cujem v duši besede mladega primorskega filozofa, planinca in mladina dr. Klementa Juga, ki smo se ga Jadranaši hoteli spomniti ob planinskem tednu: »Zločin je pustiti svojega tovariša v gorah. Ali se vrnete oba ali pa nobeden«.

Za Juga so bile gore dvojje: kle- sanje značaja in odkrivanje novih potov. Preziral je smrt, če je bilo treba prijatelja iztrgati iz nepe- hodne stene. Ubil se je šestindvajsetlet v zahodno-severni triglavski steni, ker je hotel pokloniti svo- jemu narodu prvenstvo, da bi prav Slovenec prvi preplezal to nepre- magljivo steno.

Klesanje značaja: Jug je bistro razumel, da je v značaju skrivnost uspeha posameznika in naroda. V dobi totalitarizma in demokracije se ravno bje boj, kateri način vzgoje mladine je pravi. Totalitari- zem hoče strankarsko vzgojo mladi- ne: njegov ideal so »Balilla« in

Z „Jadranom“ po očnice

»Pionirija«. Demokracija hoče strokovno izobrazbo in osebno vzgojo mladine. S kulturnim delom mladina ohranja slovenstvo, s socialnim delom življenjski obstoj našega ljudstva. »Pravi patriotizem ne pripada nobeni stranki.« (Smollett).

Odkrivanje novih potov: Jug je hotel ohraniti našemu narodu njegove gore. Odkrival je nova in nevarna pota, ker jih je hotel krstiti s slovenskimi imeni. Istočasno so bila nova pota zanj simbolični prodor Primorske do osvoboditve izpod tujega jarma. Pognati moramo korenine do pekla, zasidrati se moramo v slovenski tradiciji, da se otresemo tujih navlake. Biti svobodni in neodvisni, ali se to ne pravi dopolniti smisel življenja? »Naj- več ljudi gre skozi življenje in iz življenja, ne da bi si napravili o življenju lastno misel.« (Stifter).

Planinska in mladinska solidar- nost. »Zločin je pustiti...« Moramo zmagati do skalovrste brez duše. Na- črt je narejen: kratek, a precej nevaren skok mimo previsa v čet- vero. Nevarno je za prvega in zadnjega, da ju teža ostalih ne po- tegne za sabo. Dvakrat zašusti grušč: zadnji se trese ob odskoku,

prvega zanaša teža »žive kače« ob doskoku. Nekaj potnih kapelj in grmenje grušča, ki v vedno večjih, mogočnih lokih odskakuje tja dol v dolino. Klešče Montaža so nas izpustile.

V kočjo na Selli Neveji je prišla v naši družbi že — noč. Iz kočje je bilo čuti slovenske popevke in ples. Hoteli so dokazati, da so mladi ter da jih tudi kamion in gore ne ukrotijo.

Od kočje se odvijajo skupina z žepnimi svetilkami in vrvmi. Hoteli so nas že iti iskat, kljub trdi noči. Grajo so že imeli pripravljeno zaradi naše nepredvidnosti, a zama- jim je na ustnah. Stisnili so nam le prijateljsko in toplo roko. Mladinska solidarnost.

Avto zatrobí. Ena in štirideset mladincev se poslavlja od dva ti- soč metrov visokih planjav ter se spušča v temi ob prepadih tja dol proti morju, v Trst. Hrup avtomobi- la pa zmagujejo mladostni smeh, slovenske melodije ter pesmi mladinske zavesti:

»Mi smo mi, mi smo s Krasa doma.«

Šolske počitniške kolonije

Namen

Prvenstveni namen počitniških kolonij — kar že ime samo jasno pové — je počitek in telesna okre- pitev, posebno mestnih otrok in mladine, v čistem in zdravem gors- kem zraku, na morju in soncu ter v prosti naravi sploh. Poleg telesnega pa potrebuje mladina tudi popolni duševni počitek. Ta je v mnogih primerih potrebnejši od telesnega, ker ga dopolnjuje. Ako mladini manjka duševni mir, se tu- di telesno ne krepi. Zato bi morale biti počitniške kolonije vsej mladi- ni prijetno duševno in telesno razvedrilo, ne pa moreče nadalje- vanje šole, ali celo prisilno vtepa- nje katerih koli ideoloških prismo- darij. Zdrava duša v zdravem te- lesu, to je edini socialno-vzgojni pomen počitniških kolonij!

Strankarske kolonije

Ze štiri leta po vojni opazujemo organizacijo šolskih kolonij na Svo- bodnem tržaškem ozemlju. Od leta do leta se nam bolj in bolj utrjuje prepričanje, da prirejajo te ko- lonije osebe, ki se ne morejo ali verjetno tudi ne morejo otresti fašističnih in sorodnih diktatorskih misli. Se vedno se gorske in mors- ke počitniške kolonije prirejajo po znanem fašističnem vzorcu. Za- to tudi letos ni bilo drugače. Na- sprotno, diktatorska miselnost se je še bolj izrazila pokazala! To je popolnoma razumljivo, ker ne mo- rimo pričakovati demokracije, kjer ni demokratov in demokratske vzgoje!

Naše stališče se zdi na prvi pogled drzno in radikalno, pa ga bo- mo praktično utemeljili in vam po- kazali razliko med demokratičnim gledanjem na vprašanje šolskih ko- lonij in fašistično-diktatorskim poj- movanjem.

V diktaturah vseh barv in oden- kov so deležni ugodnosti šolskih in drugih počitniških kolonij po ve- čini le otroci tistih staršev, ki so ideološko izgrajeni in zvesti prista- ši določenega režima. To načelo se je letos kaj nazorno pokazalo tudi v Trstu, kjer so prišli do izraza, poleg strankarskega, tudi plemen- ski nagibi. Gre torej za izrazit in tipičen primer čistega nacional- fašizma!

Vse diktature so se doslej, ker hočejo biti po svoje revolucionar- ne, najprej spravile na mladino. Prav to je zunanji izraz prav vsake diktature! Vseprek kričijo: »Mla- dina je naš up! Mladina je naša svetla bodočnost! Nanjo moramo graditi naš novi red!« — in podobne bedarije. Res ta krik in vik je pa le preteveza za ohranitev diktator- ske oblasti. Ta se lahko dalj časa vzdrža na površju le na enostran- sko, partijsko in fanatično usmer- jeni mladini, ki postane neke vr- ste zavora za razvoj zdravih in svobodnih narodnih sil. Značilen v tem pogledu je primer fašistične in nacistične vzgoje, ki je zapusti- la v dediščino novemu rodu ogrom- ne breme neustrečnosti in strankar- skega fanatizma. Zaradi napačno usmerjene vzgoje se porajajo na svetu velika zla, ki jih človeštvo vedno plačuje s potoki krvi. Dru- ga svetovna vojna je v tem pogle- du kaj prepričevalen opomin! Pa vendar so ti opomini še premalo učinkoviti, ker prepuščamo brez- brižno spet — komaj štiri leta po svetojni vojni — vzgojo naše mla- dine prav istim diktatorskim ele- mentom, ki so pokvarili našo gene- racijo. Ali ni to pravo izživanje nove vojne!? Ze davno smo poza-

bili na prevzgojo bivših fašistov, nacistov in z diktatorskim pojmo- vanjem okuženih ljudi. Kakor da se nas to ne tiče, gradimo novo- demokratsko družbo na teh raz- krojevalnih silah. Pa ne samo to. Tako smo že notranje gnili, da pre- puščamo prav tem elementom vsa- oblast in seveda tudi vzgojo naših mladine. Zato so pa tudi uspehi temu primerni.

Kakor vidite, smo že v teh krat- kih razmotiranih postenemu in demokratičnemu čitalcu povedali zelo mnogo, čeprav nismo prišli še v jedro vprašanja. Zda vam je ja- sno, da je to vprašanje bolj široko in važno, kot ste si morda mislili. Tesno je povezano z drugimi vpra- šanji, od katerih pravilne rešitve je prav za prav odvisen sam ob- stoj demokracije in celo svetovni mir.

Kdo in kako so letos pri- redili počitniške kolonije na Svob. trž. ozemlju?

Vsa politična, verska in »spoga- skaa« gibanja v Trstu — od prikr- tih in odkritih fašistov do različno pokornih komunistov, Slovencev in Italijani ter internacionalisti — vsi so se kosali medseboj, kdo bo več šolskih otrok in mladine sploh od- tegnil narodni ali ideološki vzgoji druge skupine. Pravi lov na otro- ške duše! Pri tem so seveda popol- noma pozabili na prvenstveni na- men počitniških kolonij — kakor smo ga navedli v uvodu tega član- ka — pač pa jim je bila pri srcu le ideološka prevzgoja mladine.

Demokristjani so hoteli tržaške otroke prekaliti v ožračju italijan- ske Karnije v »italianissimes«, poleg tega pa jih utrčiti tudi v zvestobi do sovinskih načel laži-demokra- cije in laži-krščanstva. Enako so ravnale s tržaško mladino tudi vse ostale italijanske stranke, ne iz- vzemši socialistov, v kolikor so i- mele seveda pri stvari besedo. Za- stavonoše italijanstva so bili seve- da demokristjani. Glavno načelo je bilo: Mladina mora ohraniti živ plamen italijanstva Trsta ter pre- prečiti zda in v bodoče Sloven- cem pravico do demokratske ena- kopravenosti. Fašizem torej in na- daljevanje fašistične vzgoje. Pa še revizionizem, vojne in sovražstvo med narodi, po Mussolinijevem ge- slu: pogodbe so le krpe papirja!

Pristaši čistega komunizma — titovci — so odpeljali slovenske in italijanske otroke v Slovenijo, kjer so jim komunistični aktivisti, ob brezbriznosti domačinov, ki je po- znažala sladkosti povega reda, — vtepali modrosti marksizma, leni- nizma in stalinizma. Uspeh: naučili so se peti »Bandiera rossa«.

Končno so tu še demokratični Slovenci in kominformisti. Zadnji niso imeli svojih kolonij, zato so njihove otroke delno prevzajali italijanski šovinisti v Karniji in »Titovi« izdajalec v Sloveniji.

Odbor za slovenske šolske kolo- nije, ki je bil sestavljen iz zastop- nikov Slovenskega dobrodelnega in Slovenskega karitativnega društva, je tudi priredil svojo počitniško ko- lonijo v Zabnicah v Kanalski do- lini. Obe dobrodelni ustanovi pa nista bili docela sporazumni v po- gledu pojmovanja namena počitni- ških kolonij. V kolikor bi pri obeh organizacijah vladala dobra volja, bi se nameni obeh medseboj pove- zali in dopolnjevali.

Poleg tega so bile še razne kolo- nije mladine in dijakov po do- mnemvni strankarski opredelitvi pri- rediteljev. Kakor vidite pravi Ba- bilon! V splošnem ni nikjer šlo za

izmu Tita, ker sta oba eno in isto in sicer sovražnika svobode, miru in napredka.

Smo slovenska mladina, trdno odločena, da na meji slovenstva in jugoslovanstva vodi sveti boj za slovenstvo teh krajev vse dole, dokler ne bo dosežen naš cilj in- vencijski naš sen. Zato pa bomo vedno odločno stali na branikih slovenskih svetinjske slovenske zemlje in slovenskega rodu. Uklonili se ne bomo nikomur, niti samozanimim nositeljem tako zvane dvatisočlet- ne kulture, niti trenutnim varuhom našega ozemlja ob Jadranu.

Smo jugoslovanska mladina, vsa prevzeta duha junakov in borcev za idejo resničnega bratstva vseh jugoslovanskih narodov. Vedno bo- mo stremeli za tem, da bo čimprej prost komunizma ves naš trojni rod in na svoji zemlji svoj gospod.

Smo slovenska mladina, zaklevo- vanjena v svetih idealih apostolov slovanstva Kolarja, Safarika, Strossmayerja, Tyršcha, Masaryka in Beneša, njih, ki so z veličino svojega uma in močjo svojega de- la kazali svetla pota v svobodo tr- pečim slovenskim narodom.

Hočemo, da v vrstah slovenske, hrvatske in srbske mladine tega ozemlja zavladajo nov duh, duh re- ničnega bratstva in edinstva.

Hočemo prenehati z medsebojni- mi prepri in trenji, ker se zaveda- mo, da smo vsi Srbi, Hrvati in Slo- venci sinovi ene domovine.

Hočemo izkoreniniti narodu škod- ljivo strankarsko zagrozenost in oz- kornost, ker sta obe sokrivi za komunistično vladanje v naši do- movini. Zato smo proti podrejanju narodne zavesti kateremu koli dru- gemu idealu.

Hočemo uničiti porazne posledice komunistične fratelančne politike.

Hočemo, da se vsa mladina zdru- ži v mogočen pohod proti komuniz- mu.

Hočemo plamen domovinske lju- bezni razpaliti v mogočen kres, ki naj vsemu svetu mogočno oznanja, da biva na skalnatih bregovih Ja- drana slovenski rod, ki terja svojo staro pravdo in da jo bo zmagovi- to izvojevala.

Besede govornika so bile večkrat prekinjene z odobravanjem. Po političnem referatu je pozdravil občni zbor predsednik SDZ g. dr. Agne- letto in poudaril važnost mladinske organizacije in njeno potrebo. Po- lagal je mladini na srce, naj svoje delo postavi na granitne temelje vere, narodnosti in demokracije. Objubil je vso pomoč mladini in ji želel obilo uspeha pri njenem delu.

Po pozdravu predsednika SDZ je sledilo organizacijsko poročilo, katerega je podal g. dr. Branko Agneletto. Temu je pa sledilo bla- gajniško poročilo. Po odobritvi re- feratov je sledilo branje in odobri- tev pravil in statuta ONDM. Med branjem je bila živahna debata, v katero so posegali vsi navzoči.

Po razrešitvi staremu odboru so sledile volitve novega odbora. Pred- ložena je bila samo ena lista, ki je dobila absolutno večino. Volitve so bile tajne.

V novi odbor so bili izvoljeni: Predsednik: Macuka Izak, Podpreds.: Floridan Egon, Tajnik: Lovrenčič Jože, Blagajnik: Pertot Jože, Referent za kulturo: dr. Branko Agneletto,

Referenta za organizacijo: Zetko Sergej in Simić Bora,

Referenta za šport: Udovič Peter, Logar Mitja,

Referent za privreditev: Srebot- njak Irena,

Referent za ženski odsek: Za- vadlav Sonja,

Nadzorni odbor: Kralj Ivo, Udo- vič Marko,

Razsodišče: Zetko Edi.

Občnemu zboru se je zahvalil za izvolitev novi predsednik, ki je v kratkem nagovoru podčrtal, da bo odbor ONDM stremel po združitvi vseh mladinskih narodnih sil v e- notno in močno organizacijo.

Med predlogi in slučajnostmi, ki so sledili volitvam, je g. dr. Branko Agneletto sporočil pozdrave Slo- venske pravde iz Londona, nakar je občni zbor poveril organizaciji nalogo, da pošlje pozdravno pismo Slovenski pravdi v London. Pred- sednik SDZ je pa objubil, da bo imela mladina v »Demokraciji« svo- jo rubriko. Po izžerpanem dnevnem redu je predsednik zaključil občni zbor.

Tako je ONDM ponosno stopila v življenje in sklenila, da bo važen činitelj v našem javnem življenju. Novo izvoljeni odbor je pa sklenil, da se bo takoj lotil začrtanega dela in da bodo prvi sadovi tega dela vidni v najkrajšem času.

Mladi organizaciji ONDM želimo pri njenem delu obilo uspeha in velik razmah v splošno korist vse- ga našega naroda.

Mladina, ponosno stopaj v nove zarje svojega življenja in ne poza- bi nikdar svetih idealov, za katere so se vedno borili tvoji očete in tvoji pradedje!

Kominformisti v ječi

Glasilo češkoslovaške komuni- stične partije »Rude pravice« je ob- javilo članek pod naslovom »Teror fašista Tita«. Rude pravo našteva visoke jugoslovanske osebnosti, ki jih je aretirala Titova klika. Po tem seznamu so zda v zaporu nasled- nji vodilni komunisti:

Bivši finančni minister in član osrednjega odbora jugoslovanske komunistične partije Sretan Zuje- vič, bivši predsednik komisije za načrtno gospodarstvo ter član o- srednjega odbora hrvatske komu- nistične partije Andrej Hebrang, bivši namestnik jugoslovanskega finančnega ministra dr. Obren Bla- gojevič, bivši ministrski podpred- sednik republike Crne gore in član osrednjega odbora črnogorske ko- munistične partije Bojo Ljumović, bivši minister za trgovino ter član osrednjega odbora črnogorske ko- munistične partije Vuko Tmušić, bivši minister za prosveto in član osrednjega odbora črnogorske ko- munistične partije Miko Pavič, biv- ši minister za industrijo republike Crne gore Blago Borovinar, bivši minister za finance republike Bo- sne in Hercegovine Obren Staro- vič, namestnica ministra za javno zdravstvo republike Srbije Julka Mešterovičeva, namestnik finan- nega ministra republike Crne gore Savo Vojević, namestnik ministra za delo republike Makedonije Traj- ko Mickovski ter minister za delo in članica osrednjega odbora jugo- slovanske komunistične partije Ca- na Babovičeva.

Počitniške kolonije

resnični počitek duha in telesa naše mladine, pač pa za okrepitev njihove ideološke izgrajenosti. Zato je vsa teža te nedemokratske ureditve počitniških kolonij spet padla na tržaško mladino, ki bo prva nosila posledice sedanje ideološke razdrobljenosti na Svobodnem tržaškem ozemlju in v svetu.

O denarnih virih za vzdrževanje kolonij

Ogledali smo si zdaj pogubne posledice prirejanja počitniških kolonij po ideoloških načelih posameznih političnih skupin. Ogledati si pa moramo to vprašanje še z gospodarske strani. Na veliko začudenje bomo lahko ugotovili še bolj nedemokratsko pojmovanje države in demokratske družbe ter kršitve najosnovnejših načel gospodarske enakopravnosti vseh državljanov. Gre za vprašanje denarnih virov za tako imenovano finansiranje kolonij. Logično bi bilo, da bi vsaka ideološka skupina, ker gre za njene strankarske koristi, tudi sama poskrbela za finančne vire. Pa — na žalost — ni tako! Osnovno gospodarsko pravilo je, da bi morali za tržaške otroke skrbeti Tržačani sami, kakor morajo skrbeti za svoje Jugoslavlani, Italijani, Francozi in drugi. Le v primeru izrednih nesreč (potresa, vojne itd.) lahko prisloži prizadetim pokrajnam na pomoč mednarodna solidarnost. Vsaka druga pomoč je pristranska in običajno zasleduje čisto določene osebnosti koristi darovalca! Ko smo postavili ta neizpodbitna gospodarska in etična načela, si lahko od blizu ogledamo denarne vire, ki so služili za organizacijo raznih letošnjih počitniških kolonij na STO-ju.

Znano je, da so titovski poslali na počitniške kolonije v Slovenijo nad tisoč tržaških otrok. Kolonije je vodilo Podporno društvo. Če računamo, da je vsak otrok, skupaj z osebjem in prevoznimi stroški, porabil le 10 tisoč lir, potem lahko mirno trdimo, da je znašal skupni strošek nad 10 milijonov lir. Pri tem smo pa, na podlagi zgoraj navedenih gospodarskih načel, ugotovili še nekaj socialno važnega — socialno krivico —, da so namreč tržaški otroci, ki živijo prav gotovo v materialno boljših življenjskih pogojih, živeli na škodo mnogih potrebnih otrok iz Slovenije.

Citali smo, da je italijanska vladna ustanova »Postbellica« poslala predsedniku tržaškega področja 30 milijonov lir, da z njo priredi počitniške kolonije za tržaške šolske otroke. Poslali so to »velikodušno« darilo uradno, to je na predsedništvo področja, ki v imenu ZVU upravlja del STO-ja. Gre torej za mednarodno pomoč. Predsedništvo področja je takoj sklicalo sejo vseh italijanskih podpornih društev in je seveda v svoji gorečnosti pozabilo, da imamo tudi Slovenci v Trstu svoja podporna društva (in celo kar tri!) in da smo enakopravni državljani.

Ne bomo razpravljali o razlogih, ki so narekovali italijanski vladi to »velikodušno«. Privedlo nas bi predaleč! Sicer pa je to njena notranja zadeva, o kateri lahko zahtevamo pojasnil le njeni državljani. Tržaška oblastva so denar sprejela, kakor bi sprejela vsako drugo človekoljubno mednarodno pomoč. Nas zanima predvsem to, kako so krajevna oblastva razdelile to vsoto?

Modri in »demokratski« gospodje, med katerimi je tudi sam predsednik področja, so razdelili to mednarodno pomoč — v brk ZVU, katere funkcije — so izključno

med svoje ustanove. Milijonske zneske so prejeli Lega nazionale, Italijanski Rdeči križ, »ACLI«, »Fili del popolo« in drugi. Na priporočilo slovenskih dobrodelnih ustanov so, po milostni intervenciji gospoda škofa, pristali na to, da bodo sprejeli 180 potrebnih slovenskih otrok v eno izmed kolonij italijanskega Rdečega križa. Kakšna velikodušnost »demokratskih« oblastev!

Od tržaških šolskih otrok je najmanj ena petina Slovencev. Zato bi nam po vseh gospodarskih zakonih šlo vsaj 6 milijonov lir iz te mednarodne pomoči. Na ta dolg ne bomo pozabili! Do tega denarja — po odbitku stroškov za 180 slovenskih otrok — imajo enako pravico tudi tisti otroci, ki so šli na počitniške kolonije v Slovenijo! Ako pristranska in nedemokratska krajeva oblastva hočejo porabiti vse denar, ki ga pošlje italijanska vlada Trstu, le za svoje šovinistične organizacije, naj poskrbijo, da ga prihodnje pošlje na drugi naslov, to je neposredno tem šovinističnim organizacijam. Naj to napravijo kakor titovci, ne pa da varajo ljudstvo s svojo domnevno velikodušnostjo.

Kar velja za potrebne otroke v Sloveniji, velja v še večji meri za brezštevilne potrebne otroke v Italiji. Svobodni Trst bo sam vzdrževal svoje počitniške kolonije! Ne bo se okoriščeval z denarjem, ki je last drugih — potrebnejših! Ako pa te pomoči z desne in leve zasledujejo le politične koristi in niso izraz človekoljubnih namenov in mednarodne solidarnosti, jih seveda odločno odklanjamo. Naše neodvisnosti ne prodajamo za skledo leče ali za lonček pogrete kaše!

Takšno prirejanje počitniških kolonij po krajevnih oblastvih, ki morajo štiti enakopravnost vseh državljanov, pomeni pljuvanje na osnovna načela demokratskih ali ljudskih uprav. Kjer državni, deželni ali občinski uradi odmerjajo dobrine in pravice po političnem, plemenskem ali verskem razločevanju, tam je diktatura že globoko pognala svoje korenine in so demokratska načela le še zunanje slepi lo za idijote!

Ako povzamemo misli tega članka o šolskih kolonijah, lahko zaključimo naša razmotrivanja s sledečimi ugotovitvami: Počitniške kolonije, ki so financirane z denarjem mednarodnih ustanov ali z denarjem domačih davkoplačevalcev, morajo uživati prav vsi potrebni državljani brez izjeme. Demokratska pravičnost ne pozna verskega, plemenskega ali katere koli drugega razločevanja.

Dobrodelne ustanove so lahko poklicane, da poskrbijo za pošteno razdelitev domače ali mednarodne pomoči, če tega ne napravijo sami pristojni uradi.

Počitniške kolonije lahko priredijo tudi dobrodelne ustanove, toda le s prostovoljnimi prispevki, ki jih zberejo med svojimi člani in podporniki.

Zaključne misli

Ta članek smo objavili zato, da bo slovenski narod poučen o našem demokratskem stališču glede šolskih kolonij, kar velja seveda tudi za vsa druga vprašanja javne uprave. O javnih vprašanjih se mora javno razpravljati! To stališče bomo zagovarjali vedno in povsod, ker hočemo, da zavladata red in demokracija najprej pri glavi, to je v demokratskih ustanovah! Razkrinkati moramo brezobzirno vse namršljene demokrate, predvsem pa tiste, ki so na visokih in odgovornih mestih, kamor v demokratskem redu ne spadajo!

tvoriti jedro snujoče se društvene knjižnice. Darujte v ta namen tudi knjige, ki so Vam odveč, nam pa nadvse potrebne!

Obračun počitniških kolonij

Odbor Slovenskega dobrodelnega društva je na svoji zadnji seji, ki je bila v četrtek 29. sept., odobril končni obračun letošnjih počitniških kolonij, ki jih je društvo priredilo skupno s Slovenskim karitativnim društvom v Trstu preko vzporeditvenega odbora za šolske kolonije.

Celotni obračun izkazuje 681 tisoč 748 lir prejemkov in 651 tisoč 703 lir izdatkov. Najvažnejše postavke obračuna so:

A) med prejemki:	
1) nabiralna akcija	L 244.089.—
2) prispevki staršev	» 190.700.—
3) prispevek Slovenskega dobrod. društva	» 75.000.—
4) prispevek Slovenskega karitativnega dr.	» 75.000.—
5) Razni dohodki in povračila	» 96.959.—
Skupaj	L 681.748.—

B) med izdatki pa:	
1) za najemnine in čiščenje kolonije	L 141.195.—
2) za hrano	» 280.230.—
3) za vozne otrok, osebja in hrane	» 192.535.—
4) za zdravila, zdravnika in razne druge str.	» 37.743.—
Skupaj izdatkov	L 651.703.—

Odbor Slovenskega dobrodelnega društva se ob tej priliki še enkrat zahvaljuje vsem darovalcem, poštvovalcem osebju počitniških kolonij za brezplačno delo, Slovenskemu karitativnemu društvu pa za prijazno sodelovanje v korist naših šolskih otrok.

Občni zbor Slov. dobrod. društva v Trstu

V nedeljo, 9. oktobra 1949 ob 10. uri zjutraj bo na sedežu društva v ulici Machiavelli št. 22 - II. nad. prvi redni letni občni zbor Slovenskega dobrodelnega društva.

Dnevni red je naslednji:

- 1) Poročila o delovanju.
- 2) Odobritev računov za leto 1948.
- 3) Volitve novega odbora in nadzorstva.
- 4) Slučajnosti.

Vabimo vse člane, podpornike in prijatelje društva, pa tudi vse narodno in socialno zavedno slovensko učiteljstvo, da se v velikem številu udeležijo občnega zbora.

Razpravljali bomo o vseh vprašanjih v zvezi z bodočim delovanjem društva, posebno pa glede večje socialne pomoči revni šolski mladini.

ODBOR

Ukaz ZVU št. 191 Podaljšanje najemnih pogodb

Ukaz ZVU št. 191 spreminja ukaz ZVU št. 87 glede podaljšanja najemnih in podnajemnih pogodb. Novi ukaz črta iz člena 1. odstavek 1. prejšnjega ukaza besede: »...se s tem podaljšajo tako, da prenehajo 30. septembra 1949, ali pa na dan, ko mine prvi rok, ki ga določa zakon ali običaj za primere tihe obnovitve pogodb po 30. septembru 1949« in jih nadomestijo s sledečimi besedami: »...se s tem podaljšajo do dne, ki ga bo določil prihodnji ukaz«.

Pojasnilo o žganjekuhi

Lastnik kotla za žganjekuho mora dostaviti načrt svojega kotla na »Ufficio Tecnico Imposte Fabbricazioni« v Trstu ulica Palestrina 4-II. Navedeni urad izroči kmetovalcu medaljo, ki jo je treba obesiti na kotel. Se s tem smejo uporabljati kotli za žganjekuho, kakor tudi ga sposojati drugim kmetovalcem. Takša se zaračuna po velični kotla, ki ga poseduje lastnik. Takša odn. trošarina za samo žganjekuho se pa pobira pri sami kuhi in znaša 3 lire od alkoholne stopnje.

Slivno

V soboto 2. oktobra se je poročila učiteljica gđ. Draga Skupek, doma z Dolenskega, z učiteljem g. Lupincem Brankom iz Sempolaja. Gospe učiteljici, ki je dve leti skrbno učila naše otroke in njeno gospodu soprogu želimo obilo sreče in zadovoljstva na novi življenjski poti.

Vaščan

Kaj je s Ferdom Kalinom?

Okrog polnoči 26. sept. se je vračal Ferdo Kalin domov. Prijatelj ga je spremil skoro do hiše. Od tistega trenutka ni ne duha ne sluha več o Ferdu Kalinu. »Giornale di Trieste« je omenil ta dogodek z dvema člankoma, katera pa sta vse prej kot točna in objektivna.

Ferdo Kalin ni nikoli hodil v Jugoslavijo razpečevati »Demokracijo«. Samo človek z bujno fantazijo ali oseba, ki hoče nekaj prikriti, more širiti take neverjetne vesti. Če pomislimo, da se celo govori, da je šel Kalin s kolesom čez mejo — vedno zato, da bi razpečeval »Demokracije«! — se kar čudimo, zakaj se ni raje kar enostavno vozil z... avtomobilom!

Ce bi se policija resno potrudila, da bi poiskala kolo Ferda Kalina, ki pravijo, da je izginilo z njim, smo prepričani, da bi ga našla na Opčinah.

Vesti z Goriškega

Avtonomija slov. šolam?

Slovenska demokratska zveza v Gorici se že od leta 1947 poteguje za čim večjo avtonomijo slovenskih šol v Italiji in je ponovno zahtevala raztegnitev Slovencev vse manjšinske zakonodaje, ki jo imajo Nemci na Tirolskem. Sedaj smo zvedeli, da je prosvetno ministrstvo baje že imenovalo posebnega avtonomnega šolskega skrbnika za naše šole in pričakujemo, da objavi njegovo ime. Tudi g. prefekt nam je še pred kratkim dal zagotovilo, da je poseben zakon za slovenske šole že pripravljen.

Sporočilo učiteljem

Vsem gg. učiteljem in učiteljicam, ki so poučevali pod ZVU v bivši coni A na Goriškem, sporočamo na prošnjo njihovega pooblaščenca iz Gorice, da je ministrstvo v Rimu zamudilo vnesti zadevo v račun od meseca maja, odnosno junija t. l. V nekaj dneh pošlje računski urad pri šolskem skrbništvu v Gorici novo zahtevo na ministrstvo, kakor je to navada in običaj. V Rimu pa bo interveniral poseben pooblaščenec, da bi zadevo rešili nujno, kar se tudi upa!

Zopet krivica na šolskem polju

Veliko razburjenje vlada med Slovenci v Gorici zaradi prepovedi, ki jo je postavilo šolsko skrbništvo, da bi imeli učenci svojo šolsko mašo vsi skupaj v cerkvi na Travniku, kakor prejšnja leta. Gre za očitno gonjo proti Slovencev, ki jih veliki demokrati pod vlado demokristjanov ne marajo videti skupaj niti v cerkvi. Še šolski otroci so jim na poti, tako hudo nas mrzijo! Radi bi to prepoved opravili s trditvijo, da je treba preprečiti velik naval v cerkvi in nevarnost, da bi slovenski učenci ne prišli v nesrečo, če bi hodili po mestu v cerkev! Glej no, koliko blazne skrbi za naše malčke! Tako bodo morale imeti vse slovenske šole iz ulice Croce svojo šolsko mašo v cerkvi sv. Antona, one iz ulice Randaccio pa pri kapucinih.

Občinski svetovalec od SDZ g. Rudi Bratuž je tolažil pri šolskem nadzorništvu mnenje in željo slovenskih staršev in učencev, da bi imeli šolsko mašo na Travniku, pa je dobil odgovor, da se s tako odredbo strinja tudi škofija. Apeliramo sedaj na škofijski urad in prosimo, da se našim učencem in staršem ne dela krivica ter da se jih pusti, naj molijo v tisti cerkvi, ki jim je ljuba, kakor v preteklih šolskih letih. Če pa kdo naših srčkanih malčkov ne more gledati po ulicah, naj za tisto jutro zamežikne ali pa ostane doma!

Odgovorni urednik: dr. Janko Jez Tiska: tiskarna »ADRIA«, d. d. v Trstu

Družinske razmere v Kalinovi hiši niso bile urejene. In ravno tem razmeram posveča policija vse premalo pozornosti. Razumemo, da je za policijo enostavnejše smatrati, da ima tu prste vmes politika in »Ozna«, ter zadevo s tem zaključiti. Mislimo pa, da tokrat nima politika pri celi stvari prav nič opraviti.

Kalin je bil sicer trn v peti bodisi titovcem bodisi kominformistom, a prepričani smo, da ne eni in ne drugi niso več v stanju, da bi kar tako ugrabljali ljudi v lastni hiši... neda bi kdo od domačih kaj slišal ali videl. Če bi bilo kaj takega mogoče, bi morali zaključiti, da so začeli naši dragi rdečkarji kar na lepe... »opratiti«.

Ker pa v »opornici« neradi verjamemo, se raje vračamo na našo prejšnjo domnevo, da je treba iskati vzrok za vso to zadevo v nenormalnih razmerah, v katerih je že leta in leta živela Kalinova družina.

Vse informacije za prijavo dobiti v uradu SDZ, ul. Machiavelli 22-II., v sredo od 19. do 20. in v sobotah od 12. do 13. ure.

Pomagajte dobr. društvu

Slovensko dobrodelno društvo v Gorici, Riva Piazzetta 18-I., zbira prispevke za naše reveže in za vse, ki so potrebni pomoči. Posebno skrb goji tudi za revne šolske učence osnovnih in srednjih šol. Zato naj vsakdo daruje, kar more v denarju, v živežu, v obleki ali v obutvi. Kdor pomaga bratu, pomaga samemu sebi. Kdor hitro da, dvakrat da!

Nujna dolžnost vsakega zavednega Slovence, ki ima kaj plemenitega čuta v srcu do svojega rodu in usmiljenja do naših potrebnih in revnih bratov in sester je, da jim naglo in dobrohotno prisloži na pomoč. Gre za to, da ojačimo zavest solidarnosti in vzajemne pomoči med nami, ki živimo tako rekoč od naših skromnih sil na tem ozemlju, kjer nam tuja javnost ni prav nič naklonjena. Očetje in matere, ki imate blagoslovljeno hišo in mizo pa otroke preskrbljene, bratje in sestre, ki imate posebnih skrbí za lastno družino, žrtvujte drobtinice in po možnosti tudi kaj več za naše uboge brate in sestre. Zlasti pa pokažite sočutje do naših malčkov in dijakov, ki so dika in ponos naših šol. Oni bodo tudi ponos in čast našega naroda v Italiji. Prisločimo jim na pomoč vsi, da bodo oblečeni in obuti v zimi ter siti pri učenju. Vse pride prav! »Dobrodelno društvo« sprejme in pravično razdeli.

Smrt najstarejšega slovenskega kapucina

V Sv. Križu na Vipavskem je 12. sept. umrl v tamošnjem kapucinskem samostanu pater Janez Ev. Azbe, starosta ilirske kapucinske provincije. Rodil se je l. 1885., v mašnika je bil posvečen pa l. 1890. Deloval je v raznih kapucinskih samostanih, najdlje pa v Krškem ob Savi. Od tam so ga l. 1941 izgnali Nemci in se je zatekel v Padovo. Po končani vojni je prišel v Križ na Vipavsko, kjer je mirno zaspal v Gospodu. Naj v miru počiva v domači zemlji, katero je plemenito ljubil.

Hudomušnica

Standerči, i. t. državljani, ki se nahajajo v Jugoslaviji in bi se radi vrnili domov v Italijo, po Makučevi vrnitvi in smrti in po vrnitvi nekega drugega vaščana, ki se še skriva v hiši zaradi nekih bunk, s katerimi se je tudi on vrnil čez blok, pravijo: »Pa še tukaj ostani, da jih ne dobimo!«

PRAZNO SOBO V CENTRU s posebnim vzhodom oddaja za pisarje, ali krojače. — Ponudbe na upravo »Demokracije« pod šifro »Dober plačnik«.

ALFONZ in TATJANA PIPAN javljata prijateljem in znancem veselo vest, da se jima je 9. septembra rodil sinček DANILO - ALFONZ

Mizarji kmetovalci podjetniki

Deske smreke, mace, snove in trdih lesa, trame, oza, ne plošče, furnir, parkete in drova nudi najugodnejše

CALEA

TEL. 90441 TRST

Viale Sonnino, 24

Obveščamo članke SDZ, da ordinira zdravnik Delak Franjo v Barokovljah vsak dan od 9. do 12. ure v ulici Bonafata 9; v Trstu pa v ulici Commerciale 9-II. od 15. do 17. ure.

Ortopedik
NICOLA BECCHI
TORINO - Via Guastalla 12 - I. p. specialist za odstranitev

KILE
(brez operacije)

objavlja novo priznanje:
»Spoštovani g. N. BECCHI!
Dvajset let sem se posluževal običajnih pasov proti skrotalni kilji z edinim žalostnim uspehom, da se mi je bolezen poslabšala. Sedaj so mi pa kile popolnoma izginile s pomočjo Vaše posebne priprave, ki je že več ko eno leto ne potrebujem več.
S hvaležnostjo Vas pozdravljam
VIGHESSO DECIMO
Chirignago (Venezia)«

Ortopedik sprejema:

v GORICI: v petek 7. oktobra v hotelu »Posta«
v TRŽICU: v petek 7. oktobra v hotelu »Lombardia«

Vesti s Tržaškega

Iz društvenega življenja

Na seji odbora SDZ 28. sept. t. l. je bil sprejet sklep, da se posveti največja pažnja povezavi slovenskih demokratov v našem gibanju, za kar so bile izvršene nekatere spremembe v organizacijskem odseku, katere bodo pospešile sistematično organizacijsko izvedbo krajevnih organizacij.

Nadaljnje prizadevanje SDZ je strnjenje vse demokratske mladine v mladinsko organizacijo pod okriljem SDZ, katero demokratsko delovanje naše mladine si moramo zamisliti edino v duhu načel SDZ.

Nadaljna pozornost bo posvečena finančnemu stanju gibanja, katere mu so prepotrebni dohodki, izvirajoči v glavnem iz članarine in prostovoljnih prispevkov članov, da omogočimo čim večji razmah naše politične dejavnosti.

Na seji Ožega odbora SDZ 30. septembra t. l. so bili sprejeti važni sklepi, nanašajoči se na gospodarsko in politično stanje STO-ja.

Nadalje bo SDZ pokrenila vse potrebne korake, da se upoštevajo za službo v javni upravi tudi prošnje slovenskih prosilcev.

Prijateljski večer

Prijateljski večer v prostorih SDZ, v soboto 18. okt. t. l. ob 21. uri

Člani in prijatelji SDZ so vabljeni na pomenek pri čaši domačega vina o politični situaciji doma in v svetu ter o aktualnih ženskih vprašanjih.

Odbor SDZ

Prva seja odbora ONDM

Dne 4. t. m. se je vršila v prostorih SDZ prva redna seja širšega odbora ONDM. Po predsednikovem pozdravu je bilo na dnevnem redu odobrenje poročila o občnem tom posameznih odsekov, da sestazboru. Nato se je poverilo referenciji do prihodnje seje natančne osnutke za podrobno nadaljnje delovanje. Izvoljen je bil ožji odbor organizacije. Prihodnja seja širšega odbora je sklicana za soboto 8. t. m. ob 17.30 v prostorih SDZ.

Knjižnica Slov. prosvetne matice

Odbor SPM v Trstu apelira na imovitejšje somišljenike, da mu s prostovoljnimi prispevki prisloži na pomoč, ker se SPM nudi ugodna prilika za nakup večjega števila slovenskih knjig, ki bi mogle

Tržaško krznarstvo - Pellicceria Triestina

TRG SV. IVANA (Piazza S. Giovanni) št. 4 - III. nadstropje

UGODNOSTI PRI PLAČEVANJU